

ВІДГУК

офіційного опонента

Шандрука Сергія Костянтиновича

на дисертацію Надьон Вікторії Петрівни

**«Губристична мотивація як фактор саморегуляції поведінки у
молодшому шкільному віці», подану на здобуття наукового ступеня
доктора філософії зі спеціальності 053 – «Психологія»**

Тема дисертаційного дослідження Вікторії Петрівни Надьон є важливою та *актуальною*, адже сучасні вітчизняні університети хоча і є осередками науки, рушіями майбутнього, виконавцями соціального замовлення у розвитку особистості дитини, але їх зусилля по вихованню саморегуляції поведінки та навчання у школярів є недостатніми. Молодші школярі під тиском навантажень на ментальне здоров'я та психологічне благополуччя умов сьогодення потребують впровадження низки заходів для гармонізації їх особистісної сфери. Авторкою в якості чинника психологічного благополуччя школярів була цілком коректно обрана губристична мотивація.

Рецензована робота характеризується високою інформаційною насиченістю, різноаспектністю, високим рівнем наукової новизни та теоретичної цінності. Особливої уваги заслуговує авторський комплекс методів діагностики та розвитку губристичної мотивації та саморегуляції молодших школярів.

Наукова новизна дисертаційної роботи різноаспектна. Надьон В.П. показано специфіку саморегуляції навчальної діяльності молодших школярів в залежності від їх типу губристичної мотивації та стратегій конкуренції; - визначено особистісні властивості молодших школярів в залежності від типу губристичної мотивації; показано губристичну мотивацію та самооцінку соціального статусу як фактори розвитку саморегуляції поведінки молодших школярів; розширено уявлення про саморегуляцію поведінки учня

початкової школи та ролі губристичної мотивації як психологічного новоутворення молодшого шкільного віку у її становленні; визначено типологічні особливості губристичної мотивації у молодшому шкільному віці; показано самооцінку та рівень домагань особистості молодшого школяра у зв'язку із саморегуляцією навчальної діяльності та губристичною мотивацією; дістали подальшого розвитку засоби психодіагностики особистості молодших школярів та засоби психологічного супроводу саморегуляції поведінки та навчальної діяльності молодших школярів.

Вважаємо коректним зазначені формулювання новизни і вважаємо доцільним підкреслити практичну значущість роботи, що полягає у розробці системи засобів психодіагностики та розвитку губристичної мотивації та її особистісних детермінант у молодшому шкільному віці.

Аналіз окремих *структурних характеристик дисертаційного дослідження* Вікторії Петрівни Надьон дозволяє констатувати, що робота має чітку традиційну структуру.

У вступі обґрунтовано актуальність досліджуваної проблеми, науково коректно сформульовано мету, яка конкретизується у завданнях, визначено об'єкт та предмет, окреслено систему використаних у роботі дослідницьких методів, розкрито наукову новизну та практичну значущість результатів проведеного дослідження.

У першому розділі дослідження автором показано особливості губристичної мотивації особистості та її роль у становленні саморегуляції поведінки та діяльності, представлена характеристика молодшого шкільного віку у контекстів його основних новоутворень у мотиваційно-регулятивній сфері особистості.

У другому розділі дисертантка охарактеризувала організацію та методологію вивчення губристичної мотивації молодших школярів, стандартизувала методику дослідження стратегій конкуренції учнів початкової школи. Автором досліджена взаємообумовленість чинників

губристичної мотивації та особистісних властивостей молодших школярів із показниками саморегуляції поведінки та діяльності.

У третьому розділі В.П. Надьон представляє результати апробації програми з оптимізації саморегуляції поведінки молодших школярів шляхом розвитку їх губристичної мотивації, ефективність якої переконливо доводить.

Робота завершується досить розгорнутими висновками, які узагальнюють її зміст, є логічними, віддзеркалюють основні результати дисертаційного дослідження.

На основі аналізу основної частини роботи, можемо дійти висновку, що в ході виконання дослідження поставленої мети було досягнуто, а дисертація є завершеною науковою кваліфікаційною працею.

Дисертацію виконано в межах науково-дослідної роботи кафедри психології Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди «Психологія розвитку суб'єктів педагогічного процесу» (державний реєстраційний номер 0121U100712 від 20.01.2021 р.).

Основні положення та висновки дослідження викладені у 4 наукових працях, в яких повнота висвітлення результатів та розкриття змісту дисертації відповідає чинним вимогам. Зазначені публікації повною мірою висвітлюють основні наукові положення дисертаційної роботи. Порухень академічної доброчесності у публікаціях автора та дисертації виявлено не було.

Поряд із позитивною характеристикою роботи слід відмітити такі зауваження:

1. В емпіричній частині дисертації авторкою було проаналізовано сукупний вплив чинників типу губристичної мотивації та типу мотивації успіху на рівень саморегуляції поведінки та навчання. Цілком визнаючи цінність результатів такого дослідження слід зазначити, що поза увагою залишилось питання ролі мотивів навчання як чинника саморегуляції з урахуванням того, що навчальна діяльність у цьому віці є провідною.

2. Дослідження виграло якби авторкою було проаналізовано в якості чинників саморегуляції поведінки поряд із самооцінкою соціального статусу фактичний соціальний статус дитини через вивчення соціометричного статусу школярів.

3. На нашу думку, в роботі не вистачає дослідження гендерного аспекту, що розкрив би особливості губристичної мотивації та саморегуляції поведінки молодших школярів – дівчаток та хлопчиків.

Висловлені зауваження не знижують значущості дисертаційної роботи. Дисертаційне дослідження В.П. Надьон виконано на високому науковому рівні, а отримані нові науково обґрунтовані експериментальні результати є суттєвим внеском у вікову та педагогічну психологію.

Дисертаційне дослідження, виконане Надьон Вікторії Петрівни за темою «Губристична мотивація як фактор саморегуляції поведінки у молодшому шкільному віці», є самостійним, завершеним, творчим науковим дослідженням, яке відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12 січня 2022 року, а її автор – Надьон Вікторія Петрівна – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 – «Психологія».

Офіційний опонент:

доктор психологічних наук,
професор, професор кафедри
психології та соціальної роботи,
Західноукраїнського
національного університету

Сергій ШАНДРУК

Завіряю:

НАЧАЛЬНИК
ЗАГАЛЬНОГО ВІДДІЛУ

Анна СЕЦІНК